

Západočeská univerzita v Plzni

Ústav umění a designu

Bakalářská práce

PANÍ LÁRYFÁRY

ILUSTROVANÁ DĚTSKÁ KNÍŽKA, KALENDÁŘ NA ZAVĚŠENÍ
A K TOMU DODATKOVÉ PRÁCE

Markéta Roubíčková

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni

Ústav umění a designu

Oddělení výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Mediální a didaktická ilustrace

Bakalářská práce

PANÍ LÁRYFÁRY

ILUSTRACE DĚTSKÁ KNÍŽKA, KALENDÁŘ NA ZAVĚŠENÍ
A K TOMU DODATKOVÉ PRÁCE

Markéta Roubíčková

Vedoucí práce: M.A. Barbara Šalamounová
Oddělení výtvarného umění
Ústav umění a designu Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2013

.....
podpis autora

OBSAH

1	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	1
2	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY.....	3
3	CÍL PRÁCE.....	4
4	PROCES PŘÍPRAVY.....	5
5	PROCES TVORBY.....	7
6	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA.....	11
7	POPIS DÍLA.....	13
8	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	16
9	SILNÉ STRÁNKY.....	17
10	SLABÉ STRÁNKY.....	18
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	20
	A) Knižní a periodická literatura.....	20
	B) Internetové zdroje.....	20
12	RESUMÉ.....	21
13	SEZNAM PŘÍLOH.....	22

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Výtvarné umění provází můj život již od útlého dětství. Když jsem byla malá "čmárala" jsem si princezny a svět založený na rozsáhlé dětské fantazii, stejně jako většina z nás. Díky mým rodičům jsem měla možnost navštěvovat různé kreativní zájmové kroužky a rozvíjet tak svoji dětskou představivost.

V předpubertálním věku jsem vnímala výtvarnou činnost jen jako zábavu. Teprve později jsem zjistila, že mě k tomu všemu ještě něčím naplňuje a že se jí chci věnovat i do budoucna. Z tohoto důvodu jsem se po základní škole přihlásila na gymnázium se zaměřením na esteticko-výchovné předměty, kde jsem se mohla věnovat i umění. V této době byl pro mě velkou inspirací profesor Šimon Břejcha, díky kterému jsem poznala mnoho grafických technik, měla jsem možnost vyzkoušet si mezzotintu, akvatintu, lept, suchou jehlu a sítotisk. Taje grafických technik mne natolik uchvátily, že se jim věnuji dodnes. Také z této zkušenosti vycházela má první velká ucelená práce – Maturitní práce (obr. př. č.1). Jednalo se o soubor sítotisků. Při jejich vytváření jsem se inspirovala světovým umělcem a svým vzorem Andy Warholem a parafrázovala jsem jeho díla. Místo Marilyn Monroe jsem si jako ikonu zvolila studenty oblíbeného školního údržbáře a vytvořila jsem sérii jeho portrétů. Gymnázium pro mě bylo významným životním mezníkem, jelikož jsem si tehdy ujasnila, čemu se chci v budoucnosti opravdu věnovat.

Po gymnázium jsem začala studovat na Ústavu umění a designu, kde jsem se v prvním semestru věnovala nadále grafickým technikám, a to opět sítotisku. Vytvořila jsem sérii tisků na téma Plzeň (obr. př. č. 2).

V dalším semestru jsem si vyzkoušela ilustrování pohádek, konkrétně bratří Grimmů, u kterého jsem se ujistila, že studuji na správném místě. Ilustrace dětské knihy mne bavila, přestože se natolik lišila od mých předchozích prací (obr. př. č.3). Od grafických technik jsem touto prací přešla ke kresbě, která je jednou z mých dalších oblíbených forem vyjadřování se v umění.

Postupně následovala práce na komiksu (obr. př. č.4), který jsem dělala v takovéto rozsáhlejší podobě poprvé. Jednalo se o deseti stránkové pojetí života významné osobnosti v Plzni. Při tvorbě originálů jsem opět kreslila a lavírovala tuší, následná kompletace ilustrací probíhala v programu Adobe Photoshop. Tato práce pro mě byla stěžejní, protože jsem se při ní naučila pracovat s grafickými počítačovými programy. Do té doby jsem s nimi pracovala spíše sporadicky.

Dalším rozsáhlejším dílem byly filmové plakáty (obr. př. č.5) vytvořené na výstavu pro Terryho ponožky-Ponožky na UUD, která se konala v prostorách kina Světozor. Při realizaci plakátů jsem kombinovala původní kresbu tuší s počítačovou úpravou a pokračovala jsem tedy na svém zdokonalování se v programech Adobe Creative Suite. Poslední práce, předcházející bakalářskou práci, byla autorská knížka pro děti. Při její tvorbě jsem si vyzkoušela i vytvoření textové části ke knížce a musím konstatovat, že to pro mě bylo obtížnější, než jsem předpokládala.

Díky výše zmíněným pracím jsem dospěla k závěru, že svět ilustrací a jejich tvorba je pro mě velkým přínosem.

2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Tématem mé bakalářské práce byla ilustrovaná dětská knížka, kalendář na zavěšení a k tomu dodatkové práce. Jak jsem zmiňovala v předchozí kapitole, je pro mne tvorba ilustrací potěšením a z tohoto důvodu jsem si zvolila téma dětské ilustrace. Jelikož jsem chtěla svoji bakalářskou práci pojmout trochu netradičně, byla pro mne možnost realizace dodatkových prací dalším aspektem, který mě zlákal k této volbě.

Jako knihu k ilustrování jsem si vybrala Paní Láryfáry od Betty MacDonalldové, známé a oblíbené americké autorky, kterou mám jako spisovatelku velice ráda. Její knihy jsou laskavé, humorné, oplývají nadsázkou a jedinečností. Většině čtenářů je známá díky knize Vejce a já, která je i jednou z mých oblíbených.

Kniha Paní Láryfáry se u čtenářů setkala s velkým úspěchem a právem se řadí do Zlatého fondu dětské literatury. Ke knize Paní Láryfáry mám zvláštní osobní vztah a vzpomínky. V jednu dobu byla povinnou četbou na naší základní škole, dokonce je to první kniha, kterou má mladší sestra přečetla, když se naučila číst. Avšak i přes veškeré její kvality, nastává u čtenářů chvíle, kdy se stává opomenutou a zapadnutou hluboko v knihovně, dokud si k ní znova nenajdou cestu. A tak jsem byla ráda, že jsem dostala možnosti si ji opět připomenout.

Kniha paní Láryfáry je poněkud zvláštní, není to kniha pouze pro děti, ale pobaví se u ní i dospělí čtenáři. Povídky jsou plné humoru a tak trochu šílené, což se mi na nich líbí. Původní ilustrace od Lucie Štamfestové na mě takovouto divokostí nepůsobily, rozhodla jsem se knihu kompletně předělat a vtisknout jí podobu své fantazie.

3 CÍL PRÁCE

Vzhledem k tomu, že jsem měla v zadání, abych vytvořila nejen ilustrovanou knihu, ale i kalendář a dodatkové práce s ní související, rozhodla jsem se pro koncept interaktivního kufříku pro děti, ve kterém se všechny tyto elementy mé bakalářské práce propojí. Stěžejní je samozřejmě ilustrovaná kniha, ostatní předměty jsou jejím doplňkem. Chtěla jsem docílit zejména toho, aby se dítě při čtení knihy pobavilo, mohlo si po jejím přečtení samo tvořit a hrát.

Kniha Paní Láryfáry popisuje příběhy dětí, které trpí obvyklými chorobami, jako je čurbesajda, ještěchvilkína, hromdopolice, špindírismus, atd.. Paní Láryfáry je zázračná postarší dáma, která těmto dětem vtipným způsobem pomáhá od jejich neduhů. Každá kapitola knihy je jedním příběhem o nemoci a následné originální léčbě.

Původní kniha je tvořena ze 4 částí. Já jsem si zvolila jen ty části, které se odehrávají ve městečku a blíže spolu souvisí. Následující části, ve kterých se Paní Láryfáry přestěhuje na farmu, už mají jinou atmosféru. Vybrala jsem si proto záměrně pouze povídky odehrávající se ve městečku, a tím se výsledná práce netříští. Obě části, které jsou zasazené do městečka, obsahují 16 povídek, a právě tyto jsem se rozhodla ilustrovat.

Ilustrace sice vycházejí z knihy, ale nevyskytují se pouze v ní, ale také na veškerých dodatkových předmětech doplňujících knihu.

4 PROCES PŘÍPRAVY

Na začátku celé přípravy jsem si naplánovala rozměry ilustrací a výsledné knihy. Rozhodla jsem se v knize střídat dvojstránkové ilustrace o rozměru 360x230mm a malé ilustrace, které budou zabírat třetinu textové strany. Rozměry knižního bloku budou 180x230mm s tím, že se kniha o několik milimetrů navýší knižními deskami. Podle počtu ilustrovaných povídek jsem si předem naplánovala, že udělám 16 velkých dvojstránkových barevných ilustrací a navíc ke každé udělám malé černobílé ilustrace, jejichž počet se navýší podle rozsahu textových stran jednotlivé povídky.

Samotnému procesu tvorby ilustrací předchází důsledné skicování všech kreseb a kompozic jednotlivých ilustrací, které se mohou v jejím průběhu měnit. Podstatnou část jsem věnovala právě skicování a přípravě jednotlivých kompozic.

Vedle skic je důležitá také maketa knihy (obr. př. č.6), na níž se může ilustrátor přesvědčit, zda vypadají jednotlivé kompozice v celkovém vzhledu knihy dobře, či nikoliv. Maketa je důležitá i u tisku, protože je fyzickým prototypem realizované knihy a tudíž víme, jak by měla výsledná kniha vypadat.

Při tvorbě ilustrací si musím jako ilustrátor nejprve uvědomit, jak starým čtenářům je kniha určena, neboť se podoba ilustrací ke knize pro nejmenší děti bude lišit od ilustrací ke knize pro starší děti. Jelikož jsem si vybrala knihu pro děti od 10let, mohla jsem ilustrace pojmout více zeširoka, volněji a může v nich být použita nadsázka, která je knihou Paní Láryfáry prostoupena.

K procesu přípravy patří také podrobný průzkum možností, jak práci profesionálně zhotovit. Do tohoto průzkumu patří vyhledávání

tiskáren a jiných míst, kde svoji práci realizovat. Tato fáze procesu mi zabrala spoustu času.

4.1 Výběr techniky

Pro ilustrace jsem si zvolila techniku, která mě doposud oslovila nejvíce, a to tušovou kresbu (obr. př. č.7). V ilustracích jsem se s lehkostí tušové kresby snažila zachytit celkovou atmosféru knihy, humor a především nadsázku.

5 PROCES TVORBY

5.1 Kresba

Černou tušovou kresbu jsem tvořila nepřeborným množstvím různých nástrojů, od hřebíku, přes klacík, až po vatové tyčinky (obr. př. č.8). V kombinaci s kresbou jsem používala také techniku razítkování. Do ilustrací jsme vtiskávala dřevěné tyčinky, stopy štětce, ale i kurióznější předměty, jako např. ředkvičku, rybí šupiny či korkové špunty. Pro následné kolorování černých tušových kreseb jsem zvolila barevné tuše. Barevně jsem chtěla kresbu podpořit a doplnit, proto jsem záměrně míchala na každé dvojstránkové ilustraci maximálně dvě barevné tuše. Více barev by přehlušilo propracovanou kresbu, jednotlivé natisknuté struktury a detaily. Barevnost jednotlivých ilustrací jsem pečlivě vybírala podle tématu a pocitů, které jsem u čtení z povídek měla. Např. u ilustrace k povídce Ředkvičková léčba jsem zvolila barevnost hlavní ilustrace pouze v červené a zelené barvě typické pro ředkvičky.

5.2 Inspirace

U samotné realizace ilustrací pro mne byly velikou inspirací dvě významné české ilustrátorky: Alžběta Skálová a Martina Matlovičová. Jejich tvorba mě fascinuje a v mnohém jsem z ní vycházela. Například u ilustrací Martiny Matlovičové jsem se inspirovala včleněním textu do ilustrací. Tato ilustrátorka s texty pracuje např. v knize A pak se to stalo! Rozhodla jsem se tento prvek využít i ve své práci. Obě tyto ilustrátorky spojují také koláže, které se v jejich dílech hojně vyskytují. Naproti tomu u Alžběty Skálové jsem vždycky obdivovala, jak dokáže pracovat s kompozicí a prostorem jednotlivých ilustrací a jak velkoryse pojímá bílou

plochu korespondující s barevnou ilustrací. Rozhodla jsem se tedy i u svých ilustrací vedle barevné plochy využívat také nosný bílý prostor.

5.3 Knihtisk (obr. př. č. 9)

Tento semestr jsem docházela na hodiny knihtisku, které byly velice inspirativní. Posléze jsem se rozhodla realizovat knihtiskem veškeré texty, které byly zasazené do hlavních ilustrací. Na titulní stránce jsem si pohrála s nadpisem a natiskla ho literami, které nebyly pevně ukotvené v sazbě a tiskla jsem jimi jako razítky. Dodala jsem jim tak na hravosti a nevšednosti. Od té doby jsem veškeré texty poněkud netradičně razítkovala jednotlivými literami. Líbila se mi surovost tištěného písma v kontrastu s čistou ilustrací. Textová část je zde povýšena na stejnou úroveň jako samotná ilustrace a krásně se doplňují (obr. př. č.10). Jedná se vlastně o koláž obrázku a typografie.

Razítkování a otiskování předmětů a písma nemá pouze dekorativní účel, jak by se zprvu mohlo zdát. Jedná se o experiment, při němž vznikají nečekané struktury a obrazce, které dále automaticky podněcují dětskou fantazii. Proces je důležitou součástí mé práce, po celou dobu byl pro mne jakousi hrou, jelikož razítkování liter a jiných předmětů do ilustrací bylo velice zábavné a propojilo mě to s dětským čtenářem.

Ostatně vstupování experimentu do dětské ilustrace je krásně vysvětleno v knize od Františka Holešovského: Ilustrace pro děti, tradice, vztahy, objevy.

„Dalo by se obráceně říci: ilustrace pro děti potřebuje k tomu, aby se mohla nerušeně rozvíjet, nepřetržité nárazy nových hledajících výrazů, i takových, které zdánlivě třeba ani nikam

nevedou. Požadavek plodného, odvážného experimentu neplatí pouze pro ilustraci pro děti, nýbrž pro celé umění a mnohem šíře, měl by platit pro veškerou duševní činnost lidskou.“¹

Při procesu razítkování jsem zjistila, že není tak jednoduché docílit přesného rozvržení a efektu natisknutých textů napoprvé a přesně tak, jak jsem si předem naplánovala. Z toho důvodu samotná realizace textů neprobíhala na originály kreseb, aby nedošlo k jejich znehodnocení. Natisknuté texty jsem následně kompletovala s ilustrací v grafickém programu Adobe Photoshop CS6. Nezaměnitelnou knihtiskovou podobu textů jsem využila i při tvorbě kalendáře.

5.4 Litografie (obr. př. č.11)

Vedle hodin knihtisku jsem se své bakalářské práci věnovala ještě na hodinách litografie. Mým cílem bylo vytvořit soubor litografií korespondujících s knihou.

5.5 Grafická úprava a typografie

Souběžně s tvorbou ilustrací jsem se věnovala také celkové grafické a typografické úpravě knihy, která je její nedílnou součástí. Tato část se mi zdála nejtěžší. Veškeré texty jsem sázela v programu InDesign, ve kterém jsem takovouto rozsáhlou práci dělala poprvé.

V knize pro mě byl důležitý především řád, který jsem si již předem vytvořila v maketě. Každá povídka bude zastoupena dvojstránkovou barevnou ilustrací a doplněna malými třetinovými

¹ HOLEŠOVSKÝ, F. *Ilustrace pro děti: tradice, vztahy, objevy*. 1. vyd. Praha: Albatros, 1977, str. 23

ilustracemi ponechanými pouze v kresbě černou tuší (obr. př. č.12). Tyto malé ilustrace, které vycházely rozmístěním na levé sudé stránky, jsem umístila do spodní části. Kdežto ilustrace, které vycházely na pravé liché strany jsem umístila do horní části. Tímto řádem jsem knize dodala jistou harmonii. Každá kapitola začíná na novou pravou lichou stránku. Z tohoto důvodu jsem do knihy musela umístit jednu prázdnou stránku tzv. vakát, aby byla celková harmonie dodržena.

V knize jsou zastoupeny jak ilustrace, které zaplňují celou plochu dvojstrany, tak ilustrace, které jsou kompozičně rozčleněné tak, že tvoří i dostatek čistého prostoru (obr. př. č. 13). Bílá plocha dodává ilustraci na vzdušnosti a přenechává prostor pro natisknutou typografii. Hlavním pojítkem všech ilustrací je nadsázka, humor a nevšednost. Podle mého názoru odráží ilustrace celkovou atmosféru knihy.

Ke knize jsem vytvořila signet (obr. př. č. 14) imaginárního nakladatelství. A jelikož jsem neměla žádné nakladatelství, jedná se spíše o ucelený grafický prvek-značku propojující knihu a doplňkové předměty.

Po nakreslení všech ilustrací následovalo skenování, přenos kreseb do počítače, kde jsem ilustrace upravovala a kompletovala s natisknutou typografií ve Photoshopu. Upravené ilustrace jsem vkládala do celkové sazby předem připravené v InDesignu.

6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

6.1 Výběr vazby

Tvorba knihy sebou přináší také několik technologických specifik, se kterými jsem se musela potýkat. Vzhledem k rozsahu knihy a ke kompozicím jednotlivých ilustrací jsem musela zvolit vazbu V8-šitou vazbu ve tvrdých deskách. K dvojstránkovým ilustracím byla šitá vazba nejvhodnější, poněvadž umožňovala nejširší možné otevření dvojstránek a tím jsem předešla tomu, že by se dvojstránková ilustrace v přechodu ztrácela. Životnost šité vazby je také delší a nemusíme se u ní obávat, že by nějaké stránky časem vypadaly jako u vazby lepené. Šitá vazba je také velice tradiční a kvalitní.

6.2 Výběr vhodného papíru

Dalším pro mě strastiplným úkolem byl výběr vhodného papíru ke knize. V rámci mého průzkumu a zkoušek nátisků jsem navštívila tři největší dodavatele papíru u nás, ale pokaždé jsem narazila na problém, že tónovaný papír i ve vyšší gramáži pro knihu při následném nátisku průsvítal. Bylo to dané tím, že do maloobchodu nejdou tzv. papíry knižní, ale kreativní a tam se s vyšší opacitou důležitou pro tisk knih nepočítá. Jediná prodejna Antalis měla vhodné papíry, ale neumožňovala jejich archový prodej. Při výsledném digitálním tisku jsem tedy musela slevit z výběru papíru a zvolit bílý.

Při vyšším nákladu už si člověk může svobodněji vybírat papíry, jelikož jsou velké ofsetové tiskárny zásobené různými druhy knižních papírů. Knihu jsem tedy nechala natisknout na bílý papír o gramáži 140, takže bylo docíleno maximální opacity.

Nakonec jsem ráda, že to tak dopadlo, jelikož se mi výsledná kniha líbí i na bílém papíře. Působí velice čistě a kresebné ilustrace tuší na nich krásně vynikají, dokonce se domnívám, že na bílém papíře působí lépe, než na tónovaném, se kterým jsem se předtím unáhlila.

6.3 Kontrola barevných nátisků

Při realizaci knihy je důležitá zejména kontrola barevných nátisků.

„Barevné nátisky jsou vaší ochranou před nesprávnými nebo špatnými reprodukcemi barev a vadami obrázků a zajišťují celkový vzhled a dobrý dojem z konečného produktu, tak jak bude vypadat po tisku (s ohledem na typ papíru). Čas strávený nad barevnými nátisky bude později vynahrazen co možná nejlepším vytištěným produktem.“²

6.4 Dodatkové práce

U dodatkových prací bylo podmínkou jejich profesionální zhotovení, rozhodla jsem se proto pro spolupráci s kvalifikovanými firmami. Například dodatkovou práci – razítka jsem si nechala zhotovit na polymerovou hmotu podle mnou dodaných grafik. Mohla jsem razítka udělat např. z lina, ale pravděpodobně by daly ilustracím jiný styl, nezaměnitelný pro linoryt, a také by nebyly na takové profesionální úrovni. U ostatních předmětů např. u kufříku či placek jsem postupovala obdobně, zejména pokud nebylo v mých silách je zhotovit na profesionální úrovni.

² BANN, David. *Polygrafická příručka*. V Praze: Slovart, 2008, s. 68. ISBN 978-80-7391-029-7.

7 POPIS DÍLA

Moji bakalářskou práci tvoří z hlavní části ilustrovaná dětská kniha Paní Láryfáry od Betty MacDonaldové, kterou doprovází kalendář a dodatkové předměty. Kniha a dodatkové práce tvoří ucelenou formu, která je propojena všudypřítomnými ilustracemi. Jak jsem již zmiňovala, chtěla jsem svoji bakalářskou práci pojmout jako koncept kufříku pro děti. Proto je kniha s ostatními produkty vložena do dětského lepenkové kufříku.

7.1 Kniha (obr. př. č. 15)

Desky knihy jsou potažené sytým žlutým plátnem, které se barevně doplňuje s předsádkami (obr. př. č. 16). Ostatně žlutá a růžová jsou nejpoužívanější barvy, se kterými jsem při kolorování pracovala. Přebal jsem vyhotovila ve dvou verzích, růžový a bílý. Přebal knihu chrání, ale je také nejopotřebovanější součástí knihy, a proto si myslím, že čtenáři uvítají, když budou ke knize dva. Bílý přebal je pro dítě polem pro rozvinutí fantazie a může si ho tudíž dále dotvořit, dobarvit a nebo potisknout razítky. Na přebalech můžeme vidět jednak portrét paní Láryfáry, ale také portrét samotné autorky knihy Betty MacDonaldové, zasazený do ozdobného medailonku, který je lemován rámečkem, připomínajícím staré obrazy. Při vytváření podoby paní Láryfáry jsem se inspirovala skutečnou podobou vycházející z fotek mé prababičky. Ze svých vzpomínek si vybavuji, že mi paní Láryfáry v mnohém připomínala. Portrét mé prababičky jako paní Láryfáry můžete vidět na frontispise naproti titulní straně knihy.

V knize je 16 dvojstránkových ilustrací a přes 20 ilustrací menšího formátu – tzv. třetinové ilustrace. Všechny dvojstránkové

ilustrace jsou barevné. Černobílá kresba je ponechána pouze u malých ilustrací. Ilustrace jsem pojala vtipnou formou, která odráží celkovou atmosféru knihy (obr. př. č. 17). Začátek i konec knihy zdobí kresebné předsádky na růžovém papíře.

7.2 Kalendář (obr. př. č. 18)

Kalendář je řešen kresebně a typograficky, veškerá typografie je opět tvořena tisknutím z knihtiskových liter. I zde tedy můžeme vidět propojení s knihou, ve které má "tisknutá" typografie důležité místo. Celý koncept kalendáře jsem pojala jako představení medailonků jednotlivých dětí z povídek knihy Paní Láryfáry. Každé dítě trpí nějakou chorobou nebo neduhem, se kterým se mu paní Láryfáry snaží pomoci originálním a vtipným způsobem. O této chorobě u každého dítěte vypovídá text, kterým je kresba doplněna. Poslední měsíc není doplněný ilustrací, ale rámečkem pro umístění fotky čtenáře, ke které lze dopsat, jakou nemocí trpí (obr. př. č. 19). Tato část potěší zejména rodiče. Kalendář je záměrně tisknutý černobíle, aby si jej mohlo dítě dotvořit, vymalovat nebo doplnit razítky. Formát kalendáře jsem přizpůsobila kufříku.

7.3 Dodatkové práce (obr. př. č. 20)

Jako dodatkové práce jsem vytvořila sadu dětských razítek, pexeso, záložku, potisknutou tašku a soubor drobných předmětů (odznáčky, magnet a zrcátko).

Motivy razítek (obr. př. č. 21) jsem vybírala z knihy, respektive z předsádek proto, aby došlo k vzájemnému propojení. Razítkování je jednak oblíbená dětská činnost, ale také se vyskytuje ve většině ilustrací v knize. Snažila jsem se na razítka vybrat originální a netradiční motivy, proto jsem zvolila např. sáček s čajem,

ředkvičku nebo vanilkový rohlíček. Razítky jsem ozdobila také dětský kufřík, do kterého jsou všechny předměty bakalářské práce vloženy. Je vytvořený z lepenky, tudíž je v přírodní barvě, která vybízí ke kreativnosti. Kufřík jsem vybrala záměrně, jelikož je dalším důležitým a oblíbeným prvkem v dětském světě. Ve škole jsme všechny děti měly různé kufříky na výtvarné potřeby, sešity nebo na svačiny.

Do dětského světa neodmyslitelně patří také pexeso. Rozhodla jsem se proto vytvořit pexeso korespondující s knihou (obr. př. č. 22). Jsou na něm jednoduché motivy zmiňované v knížce, např. telefon, lahvička, košík, atd.. Pexeso jsem vyhotovila ve dvou barevných verzích, růžové a žluté.

Další dodatkovou prací je multifunkční záložka s motivem paní Láryfáry (obr. př. č. 23). Její papírová podoba má vystřižené ruce proto, aby jimi mohla „držet“ knížku. Další využití lze najít v tom, že si dítě může ručičkami záložky ukazovat řádek, který zrovna čte, a tím se lépe orientovat v textu. Záložka tedy poslouží i jako praktická pomůcka při samotném čtení.

Celý koncept je doplněn také souborem litografických listů. Portrét mé prababičky jako paní Láryfáry zpracovaný v litografii našel uplatnění jako frontispis v úvodu knihy (obr. př. č. 24). Druhá litografie je zvětšenou a doplněnou ilustrací k povídce Ředkvičková léčba, která může posloužit jako plakát a třetí litografie je natisknutá na plátěnou tašku, která má pro děti mnohé využití (obr. př. č. 25).

Jako takový bonus jsem nechala ke knize zhotovit odznáčky (tzv. buttonky), magnetku a zrcátko, vše s motivy souvisejícími s knižními ilustracemi.

8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Domnívám se, že můj koncept interaktivního kufříku je originální, všestranně využitelný a je jakýmsi posunutím knihy dál. Ucelená podoba produktů-hraček korespondujících s knihou, je dnes stále něčím poněkud neobvyklým a troufám si tvrdit, že je pro děti atraktivní formou, jak se seznámit s knihou. Jelikož dětský čtenář obdrží ke knize ještě dodatkové práce, může se k ní zpětně vracet.

Každý ilustrátor má bezesporu svůj jedinečný styl, který do daného oboru přináší. Já jsem do něj přispěla nejen svými osobitými ilustracemi ke knize Paní Láryfáry, ale také ostatními předměty.

Ve své práci jsem chtěla navázat na díla předešlých ilustrátorů využívajících typografii v ilustracích, ať již jako ruční písmo nebo jako písmo počítačové. Zvolila jsem si ale poněkud jinou cestu a snažila jsem se pomocí ní znovuoživit knihtisk v knize.

9 SILNÉ STRÁNKY

Za silnou stránku považuji především celkovou podobu ilustrací, které jsou stěžejní částí mé bakalářské práce. Domnívám se, že jsem v nich obstojně zachytila celkovou atmosféru knihy, na které jsem mohla stavět podobu ostatních dodatkových předmětů.

Do některých dvojstránkových barevných ilustrací jsem vložila natisknutý text, který ilustrace ozvláštnil a dodal jim na významnosti.

Další silnou stránkou je výsledná podoba knihy, se kterou jsem velice spokojena. Tisk i vazba probíhala v ofsetové a digitální tiskárně Daniel, ke které jsem se dostala po delším průzkumu trhu. Vybírala jsem nejprve podle referencí dané tiskárny a poté podle dojmu z osobní návštěvy. Tiskárna Daniel má ve svých referencích např. realizace knižních publikací pro DOX, Památník národního písemnictví, palác Akropolis a pro významné umělce, ze kterých bych zmínila Aleše Lamra, Roučku, Adrienu Šimotovou, Antonína Kratochvíla a Josefa Kaplického.³ Z výše zmiňovaných informací se o její profesionalitě nedalo pochybovat a měla jsem tudíž záruku, že má zakázka bude kvalitní.

Dále bych chtěla jako silnou stránku zmínit dodatkové práce, které jsem vyhotovila nebo nechala vyhotovit v profesionální podobě a krásně jsem jimi doplnila celkovou podobu knihy. Přes ně jsem mimo jiné mohla dát prostor i ilustracím, na které v knize nebylo místo. Přece jenom se nejedná o knihu pro nejmenší děti a tudíž je nežádoucí, aby byl obrázek na každé stránce knihy.

³ Ofsetová tiskárna Daniel. 2013. Reference. [online]. 2013 [cit. 2013-04-28]. Dostupné z: <http://www.tiskarna-daniel.cz/reference/knihy/>

10 SLABÉ STRÁNKY

Ze slabších stránek bych zmínila typografickou úpravu knihy, s touto částí bakalářské práce jsem měla největší problémy. Základní poznatky z typografie jsem sice měla, avšak při tvorbě knihy je potřeba jít mnohem hlouběji. Prostudovala jsem tedy spoustu internetových zdrojů a návodů týkajících se sazby knih, nejpřínosnější pro mě byla publikace Pravidla typografie, podle které jsem knihu sázela. Přesto všechno nemůžu sama adekvátně posoudit, zda-li je mnou vysázená kniha po typografické stránce zcela v pořádku.

Při finálním realizování knihy jsem tedy typografii a úpravu konzultovala s příslušnými odborníky. Mé díky patří hlavně panu Janu Pelcovi, který se výrazně podílel na výsledné podobě knížky.

Další slabou stránkou je poněkud špatně reprodukovatelná barevnost originálních ilustrací. Originály jsou kolorovány barevnými tušemi, které mají jedovatý, velice zářivý tón, který se mi při skenování nepodařil zachovat, proto se výsledné ilustrace lehce liší od originálů. Technicky je to sice slabá stránka mé práce, ale neřekla bych, že se jí za těchto podmínek, co jsem u práce měla, dalo předejít. Malé nuance tu budou vždy, přece jenom ilustrace prochází přes několik médií. Jmenovitě skener, poté monitor počítače, který má taktéž jiné barvy, pokud není kalibrován přesně na barevný profil výsledné tiskárny, kde bude probíhat realizace tisku, a následně samotná tiskárna. Přes veškeré slabé stránky mé práce si myslím, že jsem ji adekvátně zvládla.

Poděkování:

Děkuji paní M.A. Barbaře Šalamounové za odborné vedení a podnětné rady při tvorbě mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat panu doc. ak. mal. Mikoláši Axmannovi a panu Mgr. Petrovi Sichingerovi za prostor v jejich hodinách, kde jsem mohla svoji bakalářskou práci realizovat. Na závěr bych chtěla poděkovat své rodině, která pro mne byla vždy velikou oporou, a svému trpělivému příteli.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

1. MACDONALDOVÁ, B., *Paní Láryfáry*. 2. vyd. Praha: LIKA KLUB, 2001. ISBN 80-86069-18-4.
2. KOČIČKA, P., BLAŽEK, F., *Praktická typografie*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2007. ISBN 80-7226-384-4.
3. HOLEŠOVSKÝ, F. *Ilustrace pro děti: tradice, vztahy, objevy*. 1. vyd. Praha: Albatros, 1977.
4. BANN, D. *Polygrafická příručka*. V Praze: Slovart, 2008. ISBN 978-80-7391-029-7.

b) Internetové zdroje

1. Ofsetová tiskárna Daniel. 2013. Reference. [online]. 2013 [cit. 2013-04-28].
Dostupné z: <http://www.tiskarna-daniel.cz/reference/knihy/>

Resume

The topic of my Bachelor thesis is an illustrated children's book, a wall calendar and the additional work. As an illustration I chose a popular children's book Mrs. Piggie-Wiggle by Betty MacDonald. I have decided to approach the whole work as a concept children's suitcase, in which the main work will be a book supplemented by other additional items.

The book is supplemented by 16 double-page illustrations and 23 small illustrations drawn in ink. The double-page illustrations are coloured with coloured inks which support the original drawings but do not overwhelm them. While creating the illustrations, I used many drawing tools and stamping technique. The main element of all illustrations is exaggeration and capturing of humorous scenes that appear in the book. Some double-page illustrations are collages of printed typography and drawings. Typography is shifted to the same level as drawing and complements each other beautifully with illustrations. When printing text to the illustrations, I used letterpress letters as stamps. The whole process of creating the book was like a game for me. Besides the book I also made a calendar. Each month is represented by a medallion of a child from the individual stories, and again supplemented by reproduced typography which speaks about their character. As additional items to the book I created a memory game – pairs, multifunctional bookmark, stamps with motifs from the endpapers of the books, a bag imprinted with a piggy, badges, magnets, and a mirror (also with themes from the book). All the items are beautifully connected with the book and placed in a children's cardboard suitcase.

SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha.1

Maturitní práce-soubor sítotisků

Příloha.2

Sobor sítotisků na téma Plzeň

Příloha.3

Ilustrace k pohádkám bratří Grimmů

Příloha.4

Autorský komiks inspirovaný životem plzeňského vědce

Příloha.5

Plakáty na výstavu

Příloha.6

Proces přípravy- Skicování a maketa

Příloha.7

Proces tvorby-kresba

Příloha.8

Ukázka kresebných a nátiskových nástrojů

Příloha.9

Proces-knihtisk

Příloha.10

Ilustrace kombinovaná s typografií

Příloha.11

Proces-litografie

Příloha.12

Ukázka-malé ilustrace

Příloha.13

Ukázka-barevné dvojstránkové ilustrace

Příloha.14

Signet

Příloha.15

Ukázka knihy

Příloha.16

Ukázka desek a předsádky

Příloha.17

Ukázka ilustrací v knize

Příloha.18

Kalendář

Příloha.19

12. měsíc v kalendáři

Příloha.20

Dodatkové práce

Příloha.21

Razítka

Příloha.22

Ukázka-pexeso

Příloha.23

Záložka

Příloha.24

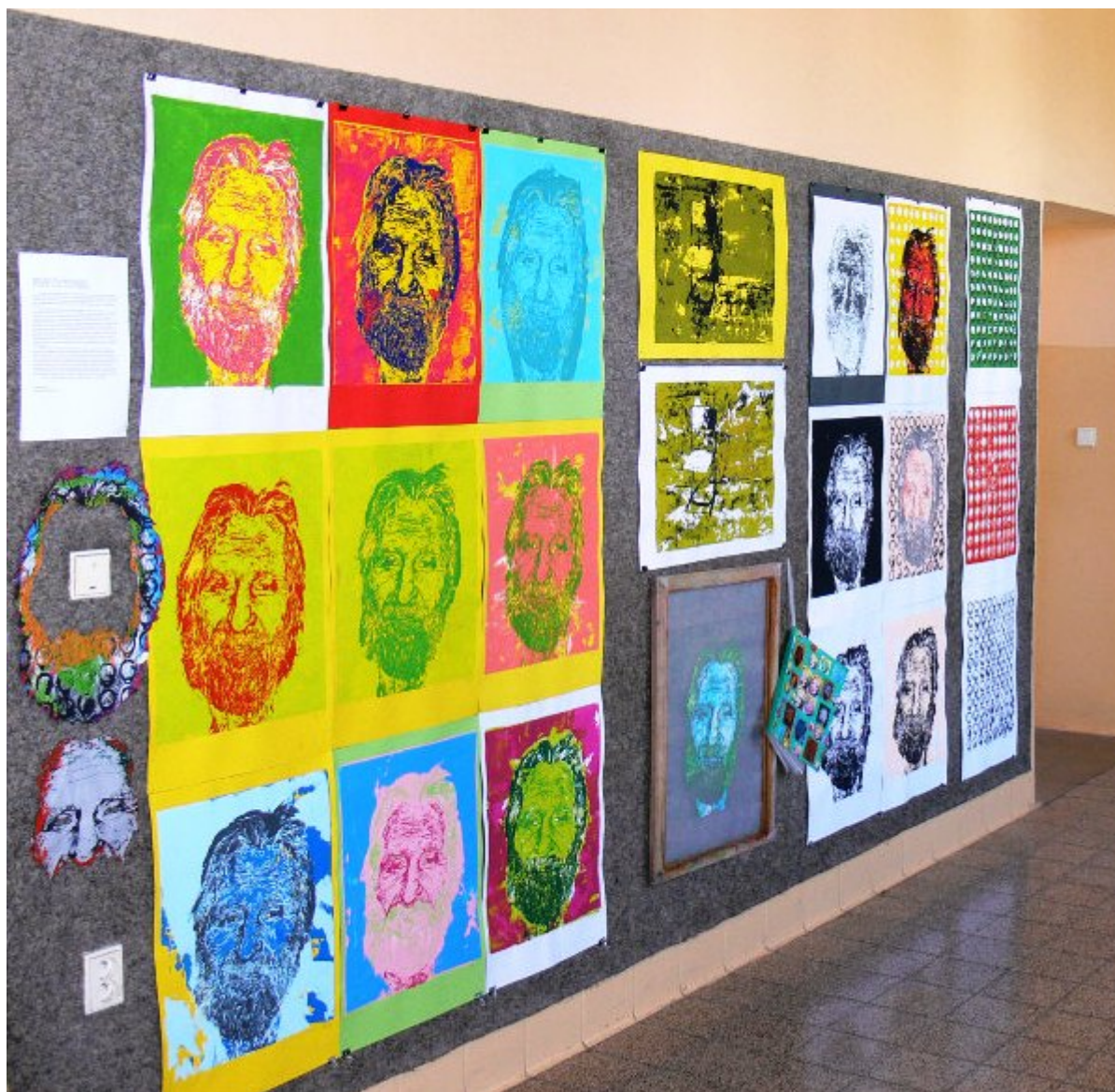
Frontispis

Příloha.25

Taška

Příloha 1

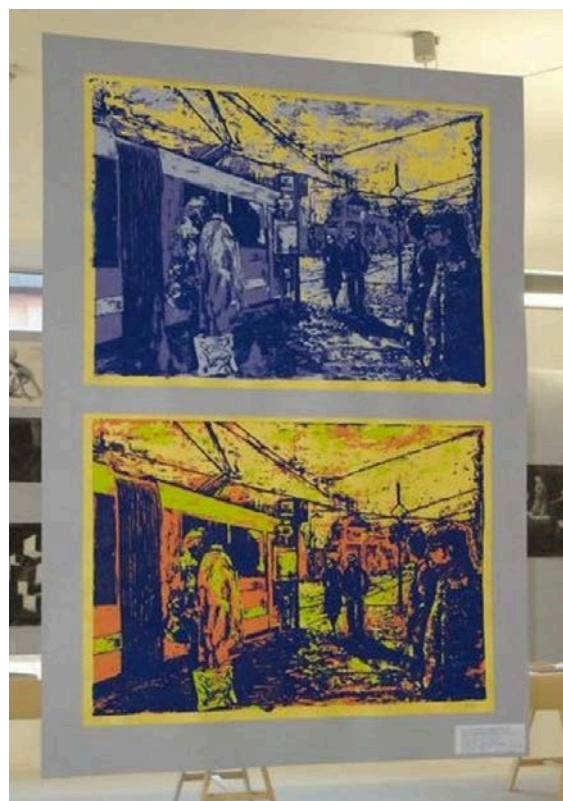
Maturitní práce-soubor sítotisků¹

¹ foto Šimon Brejcha

Příloha 2

Soubor sítotisků na téma Plzeň²

² foto vlastní

Příloha 3

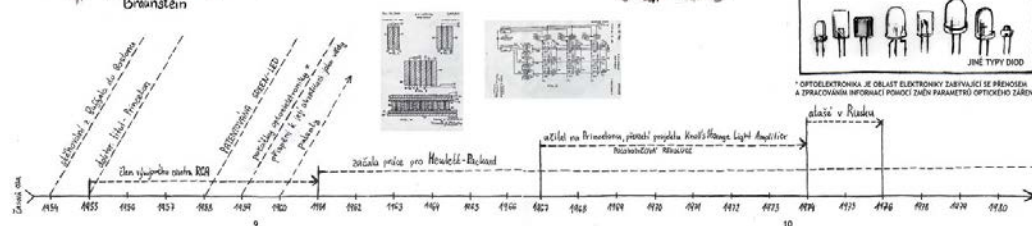
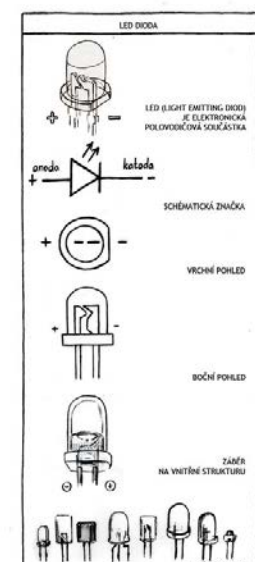
Ilustrace k pohádkám bratří Grimmů³

³ foto vlastní

Příloha 4

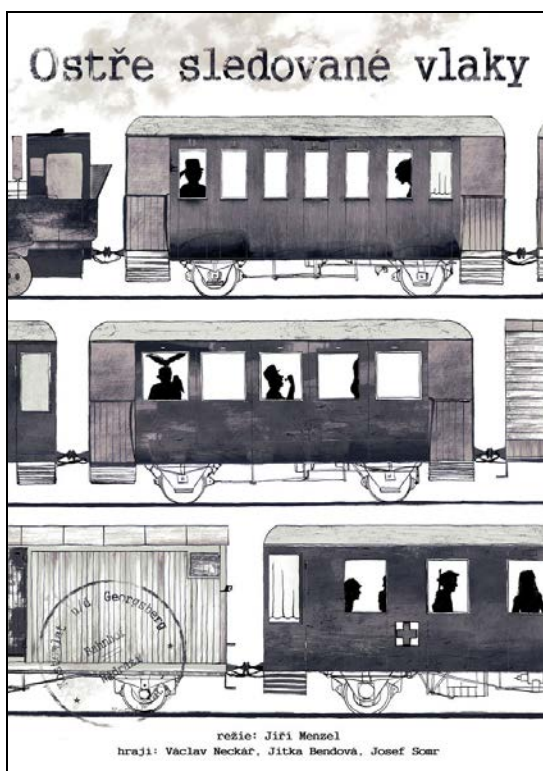
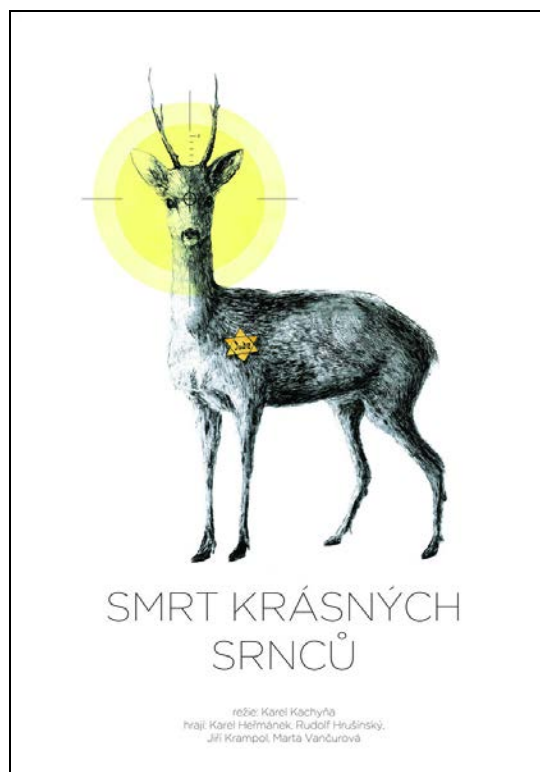
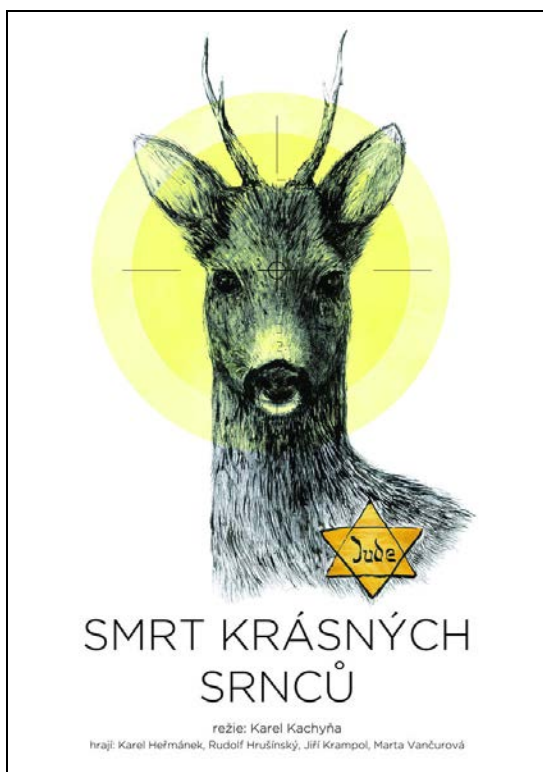
Autorský komiks inspirovaný životem plzeňského vědce⁴

⁴ foto vlastní

Příloha 5

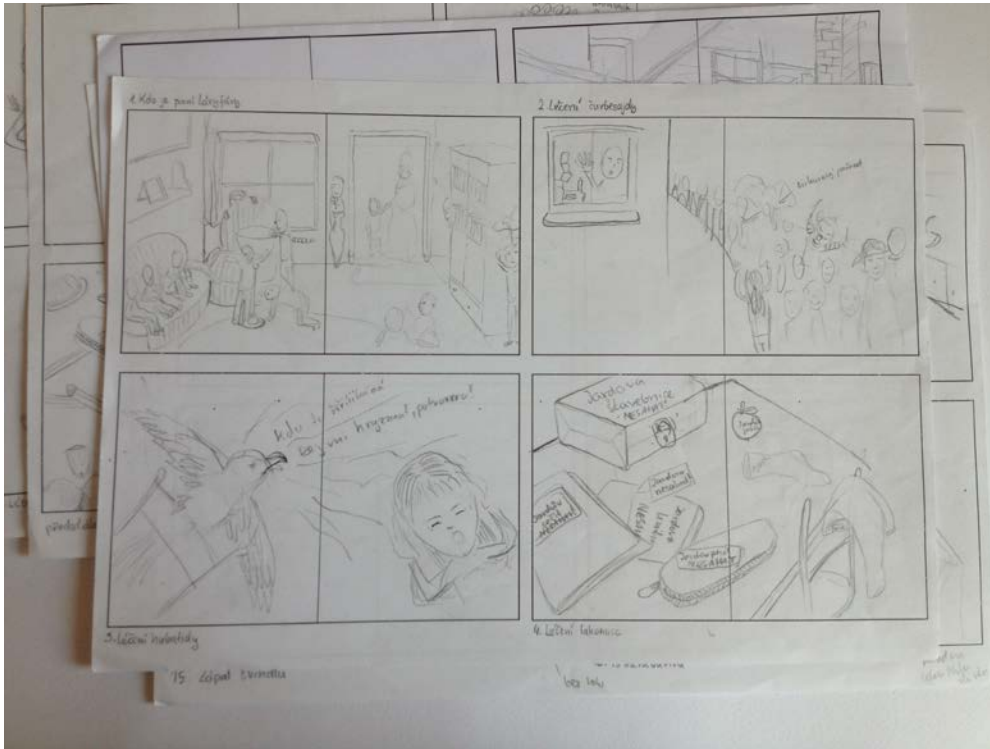
Plakáty na výstavu⁵

⁵ foto vlastní

Příloha 6

Proces přípravy- Skicování a maketa⁶

⁶ foto vlastní

Příloha 7

Proces tvorby-kresba⁷

⁷ foto vlastní

Příloha 8

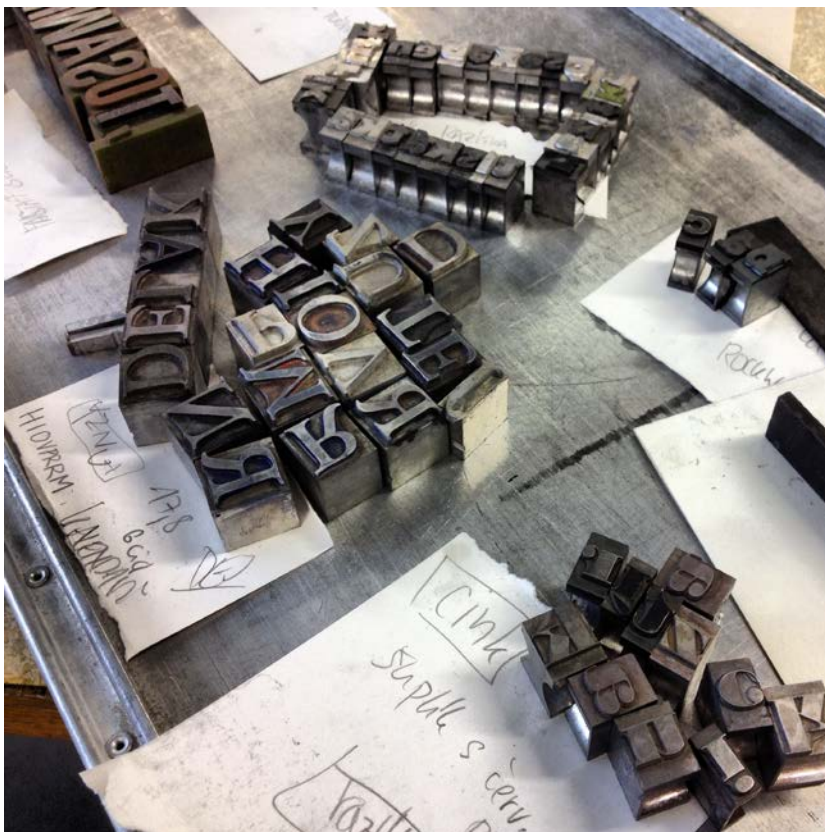
Ukázka kresebných a nátiskových nástrojů⁸

⁸ foto vlastní

Příloha 9

Proces-knihtisk⁹

⁹ foto vlastní

Příloha 10

Ilustrace kombinovaná s typografií¹⁰

¹⁰ foto vlastní

Příloha 11

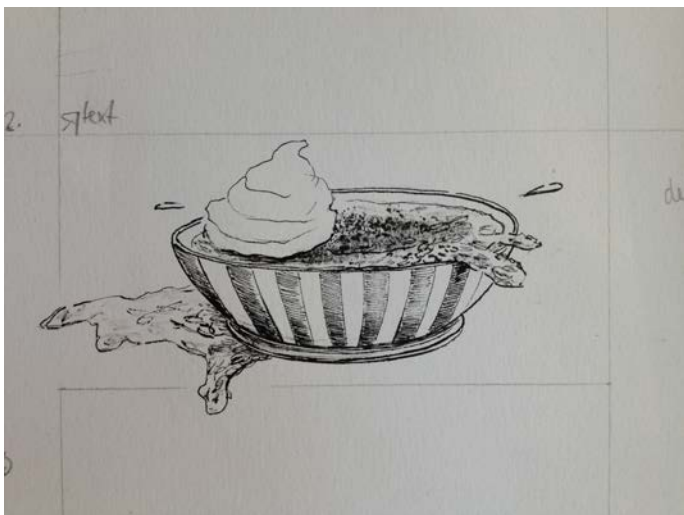
Proces-litografie¹¹

¹¹ foto vlastní

Příloha 12

Ukázka-malé ilustrace¹²

¹² foto vlastní

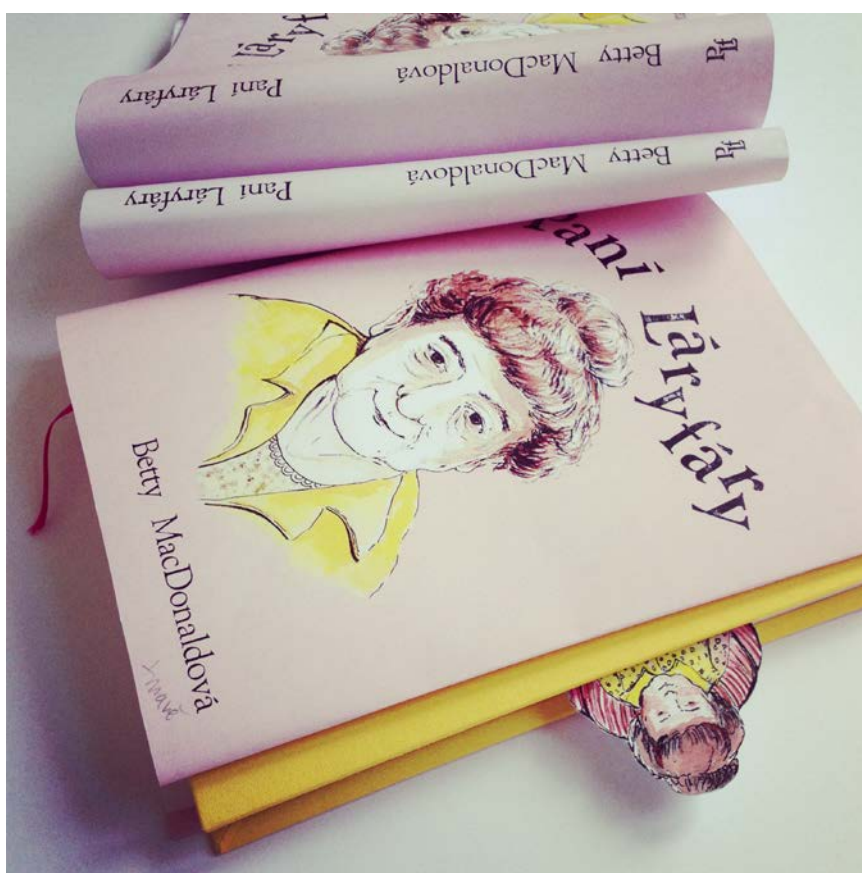
Příloha 14

Signet¹⁴

¹⁴ foto vlastní

Příloha 15
Ukázka knihy¹⁵

¹⁵ foto vlastní

Příloha 16
Ukázka desek a předsádky¹⁶

¹⁶ foto vlastní

Příloha 17
Ukázka ilustrací v knize¹⁷

¹⁷ foto vlastní

Příloha 18

Kalendář¹⁸

¹⁸ foto vlastní

Příloha 19

12. měsíc v kalendáři¹⁹

¹⁹ foto vlastní

Příloha 20

Dodatkové práce²⁰

²⁰ foto vlastní

Příloha 21

Razítka²¹

²¹ foto vlastní

Příloha 22

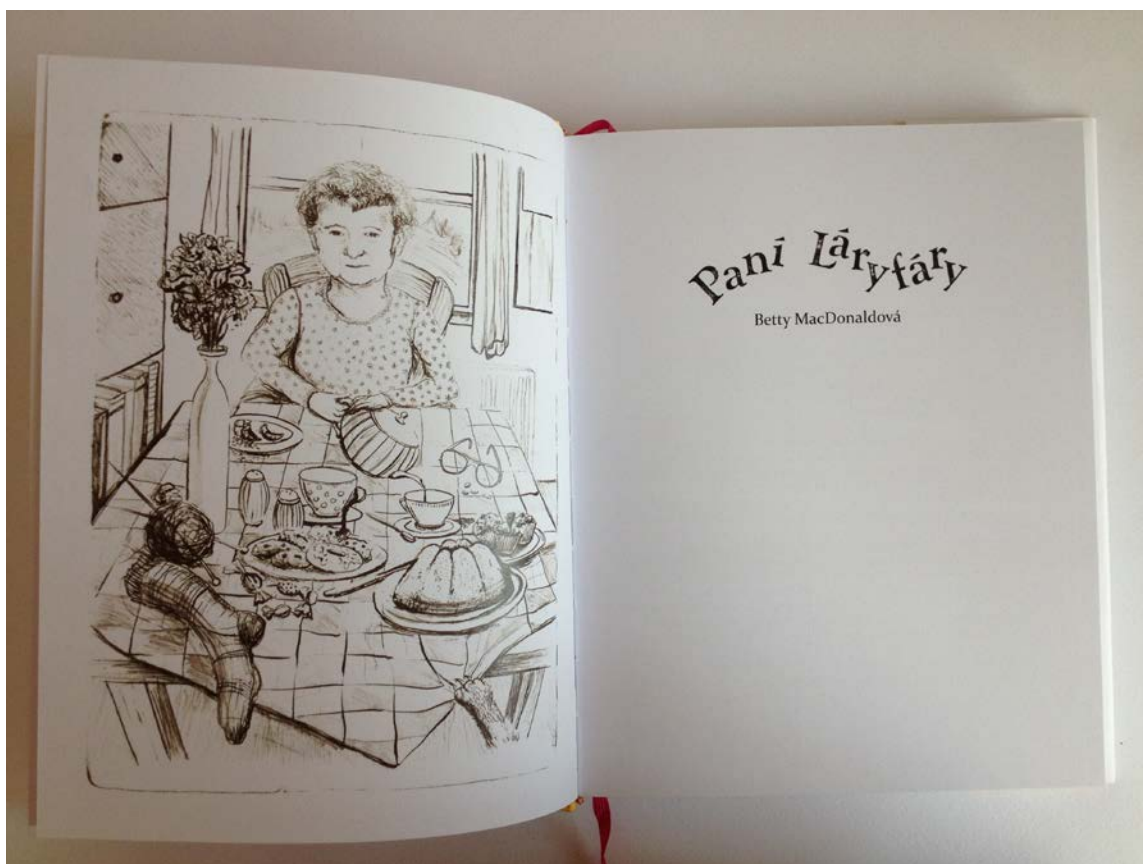
Ukázka-pexeso²²

²² foto vlastní

Příloha 24

Frontispis²⁴

²⁴ foto vlastní

Příloha 25

Taška²⁵

²⁵ foto vlastní